

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Petru Moraru, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui

Baltag Victor Alexei,

născut la 09 mai 1956, originar din s. Năvîrneț, r-nul Fălești, domiciliat în r-nul Ungheni, s. Todirești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 13 ianuarie 2014 - pînă la 18 februarie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 06 martie 2014 - pînă la 15 aprilie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 01 august 2014 - pînă la 25 noiembrie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din 18 februarie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Baltag Victor a fost condamnat în baza art. 264 alin.(3) lit.a) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Baltag Victor la 16 octombrie 2013, aproximativ la ora 13⁰⁰, conducînd automobilul de model "Wolkswagen Transporter", cu n/î UN BA 690 pe traseul R-1

Chișinău-Ungheni, în regiunea km 55-15 m, din apropierea s. Sipoteni, r-nul Călărași, a încălcat regulile de securitate prevăzute la pct.45 pct.1) lit.d) și pct.51 lit.b) din Regulamentul Circulației Rutiere, care indică că: *“Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de situația rutieră, iar înaintea depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că cel care îl precedă pe aceeași bandă nu a semnalizat intenția de a depăși sau intenția de a preselesta spre stînga”*, astfel nu a adaptat viteza automobilului la starea și condițiile rutiere și a început a efectua manevra de depășire însă nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și ieșind pe contrasens a tamponat lateral automobilul de model VAZ 2106, cu n/î CL AN 437 condus de către Sosnițchi Gh., care efectua manevra de schimbare a direcției de deplasare pe un drum adiacent.

În rezultatul accidentului rutier, șoferului Sosnițchi Gh. i-au fost cauzate *leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată*, iar pasagerului Sosnițchi A. *vătămări corporale grave periculoase pentru viață*.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Baltag Victor să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 ani 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, cu aplicarea art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Consideră, că instanța de fond la adoptarea sentinței de condamnare, cu micșorarea pedepsei pînă la limita minimă și fără de a-l priva pe inculpat de dreptul de a conduce mijloace de transport, în pofida tuturor probelor examinate și a circumstanțelor agravante, precum și faptul că în speță nu au fost stabilite circumstanțe excepționale, incorect nu a aplicat în privința inculpatului pedeapsa complementară – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. Art. 18 al Legii privind siguranța traficului rutier stabilește, printre altele, că pentru a conduce autovehicolul pe drumurile publice conducătorul vehicolului trebuie să fie apt din punct de vedere psihofiziologic. Astfel, conducătorul unui vehicul în orice situație la

trafic trebuie să aibă îndemânare pentru conducerea în condiții deficiente, să reacționeze corect și la timp în situații periculoase create de alții, să nu pună în pericol alți participanți la trafic, să fie calm și să aibă stăpânire de sine pentru a lua deciziile cele mai bune într-un timp extrem de scurt.

Prin urmare, pedeapsa stabilită inculpatului nu-și va atinge scopul în vederea corectării și reeducării vinovatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de acuzatorul de stat.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății a unei persoane iar altei persoane a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a statuat că aceasta a fost stabilită de către instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 7,61, 75 Cod penal și anume, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de lipsa circumstanțelor agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, ținând cont de persoana celui vinovat, instanța a constatat că Baltag V. nu are antecedente penale, a recunoscut vina, se căiește de cele comise, a acceptat judecarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, a recuperat prejudiciul material și moral solicitat de partea vătămată – circumstanțe, pe care le-a apreciat ca atenuante, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, precum și lipsa circumstanțelor agravante, a considerat posibil aplicarea pedepsei principale la limita minimă, fără aplicarea pedepsei complementară.

La aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de judecată corect a aplicat prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală potrivit

căreia, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea, și anume că în speță 1/3 din pedeapsa minimă prevăzută de lege fiind termenul de 2 ani închisoare.

Privitor la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, instanța a ținut cont de circumstanțele excepționale, și anume de faptul că inculpatul a reparat benevol integral dauna morală și materială părții vătămate, cât și de părerea acestuia, care s-a expus împotriva apelului declarat de procuror cu menținerea sentinței instanței de fond, că Baltag V. a recunoscut vina, s-a căit în cele comise, prin urmare, acestea în ansamblul lor, constituie circumstanțele excepționale care au permis aplicarea unei pedepse sub nivelul minim prevăzut de lege cu excluderea aplicării pedepsei complementare, potrivit art. 79 Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocând ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

A menționat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor privind stabilirea pedepsei inculpatului la limita minimă, incorect nu i-a aplicat și pedeapsa complementară, necătînd că în speță nu au fost stabilite circumstanțe excepționale. Prin urmare, pedeapsa stabilită nu a fost individualizată în mod echitabil, fiind ignorate prevederile art. 75 Cod penal. Instanțele judecătorești au ignorat faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care s-a soldat cu urmări extrem de grave pentru partea vătămată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, părțile vătămate Sosnițchi Gh., Sosnițchi A. au depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de procuror,

solicitînd respingerea, ca inadmisibil, a recursului înaintat, deoarece consideră că hotărîrile contestate sunt întemeiate și legale, menționînd că față de inculpat nu au careva pretenții, el din inițiativă proprie i-a ajutat, achitîndu-i tratamentul necesar și prejudiciul cauzat.

7.1. Referință a fost depusă și de inculpatul Baltag V., care a solicitat inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror, deoarece atît instanța de fond, cît și cea de apel au apreciat just toate circumstanțele cauzei, fiindu-i aplicată corespunzător pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată înainte de termen.

8. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de procuror urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În recursul ordinar declarat se semnalizează temeiurile prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal constată, că nici unul din prevederile pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din recurs, autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal însă, critică hotărîrea contestată în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal și neaplicarea pedepsei complementare în privința lui Baltag Victor.

Motivul procurorului, precum că instanța de apel a stabilit o pedeapsă prea blîndă inculpatului, Colegiul penal lărgit îl consideră neîntemeiat, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a prezentului Cod și în strictă

conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod, a prevederilor art. 79 Cod penal.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedepsa mai aspră poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă nu va asigura atingerea scopului scontat.

La fel, Colegiul lărgit consideră, că constatarea instanței de apel:
„circumstanțele atenuante stabilite în cauză și anume: recunoașterea deplină a vinei, căința sinceră în cele săvârșite, acceptarea judecării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, recuperarea benevolă, integrală a pagubei materiale și morale cauzată părții vătămate. Circumstanțe agravante nefiind stabilite.

Circumstanțele atenuante enunțate, în cumul, se consideră excepționale care permit aplicarea unei pedepse sub nivelul minim prevăzut de lege cu excluderea aplicării pedepsei complementare, potrivit prevederilor art. 79 Cod penal” este una neîntemeiată și inadmisibilă, deoarece instanța s-a referit la prevederile art. 79 alin.(2) Cod penal (red.2002), și anume:

„Poate fi considerată excepțională atît o circumstanță atenuantă, cît și o totalitate de asemenea circumstanțe”, normă de drept care a fost exclusă prin Legea nr.277-XVI din 18 decembrie 2008, publicată în MO nr.41-44, art.120 din 24.02.2009, și eronat reținută de instanțele de fond, că un cumul de circumstanțe atenuante sunt apreciate ca excepționale.

În atare împrejurări, Colegiul lărgit constată că, art. 79 Cod penal, prevede că instanța de judecată, ținînd seama de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a

participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Potrivit acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate – I, II, merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră).

În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Potrivit materialelor cauzei, Baltag Victor a săvârșit pentru prima oară o infracțiune, care conform art. 16 Cod penal, se consideră gravă, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a recuperat benevol și integral prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, persoana inculpatului care se caracterizează pozitiv la locul de trai, existența circumstanțelor atenuante și lipsa celor agravante, anume aceste circumstanțe au permis instanțelor să-i stabilească inculpatului o pedeapsă aproape de minimul sancțiunii.

Mai mult ca atât, instanța constată că Baltag Victor activează în calitate de șofer mai mult de 34 ani, aceasta fiind unica profesie pe care o posedă, de unde rezultă că aceasta este unica sursă de venit și întreținere, iar prin privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, îl va lipsi de unica sursă de existență, cât și de posibilitatea de a-și întreține familia, astfel că, Colegiul penal apreciază această împrejurare ca fiind o circumstanță excepțională.

În consecință, se apreciază că nu există teme legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, se impune respingerea recursului declarat de procuror ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui *Baltag Victor Alexei*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 09 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma